

***KLART***

# NAVIGÁTOR

2021. február 11.

# Témáink

**Figyelő** | parlament, közlöny, bíróság

Az elmúlt év jelentős versenyjogi és adatvédelmi döntései

# Fókuszban az újraindítás

## Kamatmentes Újraindítási Kölcsön:

- Forgóeszköz hitel konstrukció, rezsi-, bér-, járulék- és készletfinanszírozásra használható fel;
- 10M forint összegben igényelhető az MFB-től;
- 10 éves futamidő;
- 3. évtől törlesztendő;
- 0 % kamat;
- Első körben 100 Mrd keretösszeg, amely bővíthető lesz.

A jogosultak köre még kérdéses, a rendelet a járvány miatt nehéz helyzetbe került vállalkozásokat jelöli meg, hamarosan várható a konkrét definíció.

# Fókuszban az újraindítás

Új típusú vissza nem térítendő támogatás:

- Vállalatfinanszírozás: rövidesen jelenik meg, készpénztámogatás határon átnyúló projektek támogatására, gazdasági célú befektetésekre.
- Alapvetően nehéz helyzetbe került vállalkozások fejlesztése a cél, minimum 50M Ft, maximum 800.000 EUR összegben, 60 %-os támogatási intenzitással,
- Budapesti és pest megyei KKV-k igényelhetik, két lezárt üzleti évvel, 5 fő foglalkoztatásával. Ezen kritériumok kapcsolt cégekkel, projekt cégeként is igazolhatóak.

# Végre (?) meghatározták az E-Privacy Irányelveket

- Az irányelv a GDPR testvére, a sütiket hivatott szabályozni
  - Első lépés a rendelet felé;
  - Lényege, hogy az interneten megjelenő adatokat bizalmasan kezeljék;
  - Nyilvánosan elérhető szolgáltatások és hálózatok alkalmazásával keletkező tartalomra fog vonatkozni;
  - Ez tágan értelmezendő, a meta adatok is beleértendők;
  - Kiemelendő, hogy minden adatforgalomra vonatkozik, minden gép-gép között továbbított nyilvános adatra hatályos;
  - A személyi hatály az Uniós végfelhasználóra vonatkozik, azaz nem a szolgáltató székhelye, hanem a fogyasztó tartózkodási helye döntő az alkalmazás szempontjából;
  - Végberendezések tárolt adatai, sütik, metaadatok kapcsán is az első benyomás, hogy a GDPR szigorúsága fog érvényesülni, a fogyasztónak valós választást kell adni.

# Változik a közbeszerzés

- A közbeszerzésre vonatkozó szabályokat rendelettel módosították, mely a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadókat (FAKSZ) érinti. A rendelet értelmében azon közbeszerzések során, ahol FAKSZ igénybevétele kötelező, kizárólag olyan FAKSZ alkalmazható, mellyel a központi szervek korábban erre vonatkozó keretszerződést kötöttek.
- A változás értelmében tehát szűkülhet a FAKSZ piac, a tényleges hatásra ugyanakkor még várnunk kell.

# Versenyjogi esetek

- A versenyjog hagyományosan négy területre osztható:
  - Versenykorlátozó megállapodások, kartellek
  - Fogyasztóvédelem
  - Fúzió kontroll, összefonódások
  - Magánjogi jogérvényesítés

Előadásunkban fentiek közül az első három kapcsán mutatunk be eseteket, hatósági döntéseket.

# Egy társulásban a tagok nem felelnek a versenyjogi szankciókért...súlyos tévedés!

## Munkaerő-közvetítés és munkaerőkölcsönzés kartell

- munkaerő-közvetítés és kölcsönzés piaca
- vállalkozások társulásának döntése (etikai szabályok)
- céljában versenykorlátozó árörögztés, piacfelosztás és beszerzési források korlátozása
- 1 milliárd forintos bírság a társulásra
- kétséges, hogy be tudja fizetni → tagok mögöttes felelőssége
- közvetlen bírság hiányában nincs engedékenység, de a GVH mégis talált lehetőséget, hogy kedvezményt adjon az együttműködőknek → mögöttes felelősség részüket csökkenti



# „Bírság helyett megúsztam egy kötelezettségvállalással, már nem lát a GVH” ...ismét súlyos tévedés

- nagyon komoly bírságok születhetnek utóvizsgálat keretében is
- amennyiben az alapeljárás kötelezettségvállalással zárul, de a kötelezettségvállaló vállalkozás eltér a kötelezettségvállalásában szereplő formai követelményektől és módszertantól, úgy marasztaló döntés születhet vele szemben
- nagyon fontos, mivel egyre bonyolultabb és kockázatosabb kötelezettségvállalásokat kénytelenek elfogadni a vállalkozások
- oda kell figyelni az implementációra is

# GVH: mindig elegendő valószínűsíteni a jogsértést...Kúria: a GVH is tévedhet

## Bankadat ügy

- alapeljárásban vizsgált magatartás 2000-2012 között folyt
- bankok működésével kapcsolatos adatok kerültek feltöltésre egy adatbázisba és letölthetők voltak onnan azok számára, akik feltöltötték saját adataikat
- GVH: versenykorlátozó információcsere - potenciális hatás alapján állapította meg, végzett egy hatásvizsgálatot is (hitelezés piaca)
- a döntés megtámadásában a felek arra hivatkoztak, hogy a GVH hipotetikus adatokra apellált, nem voltak kellően igazoltak, még versenyfokozó hatása is lehet egy ilyen információcserének
- a GVH döntését hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság, GVH megtámadta a Kúria előtt
- Kúria helybenhagyta az ítéletet: ilyen hosszú ideig tartó magatartás esetében, a GVH-nak kellett volna tudnia bizonyítani a valóban bekövetkezett hatásokat és mindegyik piacon meg kellett volna vizsgálnia, hogy milyen korlátozásokat jelentett a magatartás, nem csak hipotetikusan megállapítani a versenykorlátozást

# A GVH más hatóság bizonyítékait is felhasználhatja?

## Gyógyszernagykereskedelmi kartell

- árrögítés, piacfelosztás, közbeszerzés
- GVH: befolyásolták a közbeszerzési kiírást, felosztották a piacot
- párhuzamosan büntető ügyben marasztaló ítélet született - a GVH eljárásában felhasználásra került a büntető eljárásban beszerzett lehallgatási jegyzőkönyv
- felülvizsgálati eljárás: jogszerű volt-e ennek a felhasználása vagy sem?
  - a büntető bíróságnak kell vizsgálnia, hogy a büntetőeljárás alatt a bizonyítékok beszerzése jogszerű volt-e vagy sem,
  - amennyiben jogszerű volt, fel lehet használni a bizonyítékokat közigazgatási eljárásban is,
  - ha nem sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot, garanciák érvényesülnek
- rajtaütés jogszerűsége – elegendő valószínűsíteni, hogy a rajtaütés helyén lehet bizonyíték

# Sikeres hibrid egyezség és GVH az Alkotmánybíróság előtt

- konzorciumi megállapodás (egy kezdeményező, két passzív fél) – a passzív magatartás is létrehozta a kartellt
- GVH: komplex jogsértés, egyeztetéseket folytattak, melyet a passzív felek hallgatásukkal konstatáltak, ami ár és piacfelosztáshoz is vezethetett volna
- Az ügyben első sikeres hibrid egyezségi eljárást valósítottak meg: az cég, aki az egyeztetést kezdeményezte belement az egyezségi eljárásba és engedményt kapott, a másik két cég pedig nem ment bele az egyezségbe
- jogorvoslati eljárás során végül a Kúria megállapította a jogsértést, mivel egyértelmű elhatárolódás nem volt a két passzív cég részéről, de eltörölte a bírságot, mivel:
  - GVH túllépte az eljárási határidőt (második meghosszabbítást követően is)
  - sérült az eljárás alá vont vállalkozások védekezéshez való joga (3 nap betekintésre a védekezés beadásának határidejéig)
- GVH panasza az AB-hez: megkérdőjelezték a szankcionálási lehetőségét, sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, sérült a hatalmi ágak megosztása és a gazdasági verseny szabadságának biztosítása – AB elutasította

# Fogyasztóvédelem - a GVH által?

- Nem közismert tény, hogy bizonyos esetekben a GVH jár el fogyasztóvédelmi szervként a Fogyasztóvédelmi Hatóság helyett. Erre általában tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat gyanúja miatt kerül sor akkor, ha a jogsértés versenyelőnyt eredményezhetett.
- Figyelem, a GVH jelenleg igen gyakran nagyobb bírságot szab ki ezen hatáskörben, mint a kartellek esetén

# Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat a Booking.com ügyében

A GVH 2.5 Mrd forintra bírságolta a Bookingot, mivel:

- A Booking.com ingyenes lemondhatónak hirdette ajánlatait, pedig valójában ez időben korlátozott lehetőség volt,
- Nyomást helyezett a fogyasztók pszichéjére azzal, hogy megtévesztő, sürgető reklámokat közölt elkérési felületein felugró ablakok formájában: „jelenleg több ezren nézik ezt a hirdetést”, „már csak három hely kiadó”,
- A SZÉP kártya fizetési lehetőséget eltérő méretben és helyen tüntette fel az egyes szállásadóknál, így befolyásolva a fogyasztó üzleti döntését.

A magas bírság oka az volt, hogy a GVH a magyar cégről kiterjesztette az eljárást a cég anyavállalatára, és a csoport összárbevételét vette alapul a bírság kiszabása során. A GVH érvelésében ugyanis az anyavállalat érdekelt volt a magyar cég gyakorlatában.

**Vigyázzunk tehát, mert egy cégünk jogsértése esetén akár a teljes cégcsoport büntethető!**

# Unilever ügy – szóhasználat fontossága a reklámokban

- Az Unilever többször alkalmazott promóciója szerint minden megvásárolt Unilever termék egy forintja hátrányos helyzetű iskolák mosdójának felújítására ment.
- A GVH álláspontja szerint az Unilever megtévesztette a fogyasztókat, mivel nem volt garantálható, hogy valóban minden egyes termékből ezen alapba kerül a pénz.
- A GVH előtti eljárás során a legmegbízhatóbb statisztikai mérések (Nielsen) kerültek bemutatásra, melyeket korábban maga a GVH is elfogadott, illetve a mosdókat is valóban felújították, de a GVH így is elmarasztalta az Unilevert, bár bírságot nem szabott ki.
- Az Unilever jóhírneve védelmében megtámadta a marasztaló döntést a bíróságon, ahol hatályon kívül helyezték a GVH határozatát, megalapozottnak látva az Unilever állításait.

Ezen ügy kapcsán egy tanulságot mindenképpen érdemes kiemelni:

- **a GVH eljárását reklámjainkban már egy kifejezés is megalapozhatja, érdemes szakértő véleményét kikérnünk, mielőtt a reklámot alkalmazzuk.**

# Fúzió kontroll: mire figyeljünk, ha céget veszünk vagy adunk el?

## Végrehajtási tilalom:

Cégvásárlás során a szerződés tekintetében végrehajtási tilalom érvényesül addig, amíg a GVH tudomásul nem veszi az összefonódást, illetve engedélyezési eljárás esetén az engedély megadásáig. A végrehajtási tilalom megsértése súlyos következményekkel jár (például a Tranzit-Food ügyben a GVH engedélyezte a fúziót, ám a tilalom megsértése miatt 1.8Mrd bírságot szabott ki).

Tapasztalatok alapján tehát nagyon komolyan kell venni a tilalmat. Ezzel összefüggésben pedig kiemelendő, hogy **amennyiben a szerződés maga nem köti ki, hogy a végrehajtásához a GVH tudomásul vétele szükséges, úgy az már önmagában megalapozhatja a végrehajtási tilalom megsértését. Minden esetben rögzítsük a szerződésben tehát ezen feltételt, amennyiben a fúzió bejelentésköteles!**



# Tiltott információcsere és kartell lehetőség újabb esete a fúziókban

Irodánk GVH előtti képviselet látott el egy fúzióban, amely során egy befektetési alap vásárolta meg egy mezőgazdasági társaság részesedéseit. Az alap igazgatóságában olyan személyek voltak, akiket az alapot létrehozó bank delegált. Ezen vezető tisztségviselők a mezőgazdaságban érdekelt cégekben is komoly részesedésekkel rendelkeztek. Ezáltal tehát a fúziótól elvileg független mezőgazdasági cégek a céltársaságban meglévő közös vezetőkön keresztül piaci információkat szerezhettek a továbbra is versenytársnak számító céltársaságtól.

A GVH egy új ügyben kimondta, hogy a fenti állapot potenciális lehetőséget jelent a versenytársak közötti információcserére a vezetőkön keresztül. A GVH kifejtette, hogy bár önmagában ezen lehetőség miatt a tranzakció nem tiltott, de kötelezettségvállalás szükséges.

A vezetők nem juthattak a céltársaságon keresztül olyan információ birtokába, mely versenyelőnyt vagy kartellt alapozhat meg. A céltársaság és az igazgatósági tagok közé kínai falat kellett húzni IT technológiai megoldásokkal és információs szabályzatokkal az információ kontrollálása érdekében.

**Jövőben tehát készülnünk kell hasonló esetekre, akár már előre felhúzott kínai falakkal!**

# Jogszerű versenykorlátozás: célkeresztben a startupok

## Kapcsolódó versenykorlátozások

Mindennapos rendelkezés az összefonódások során, hogy a kilépő (eladó) többségi tulajdonos a tranzakció után meghatározott ideig – tipikusan 2 évig - ne alapíthasson konkurens vállalkozást.

A GVH a CodeCool ügy kapcsán a startup világra kiterjesztően értelmezi a versenykorlátozás lehetőségét. A startupok tipikusan egy pénzügyi befektetővel indulnak és a pénzből a startup ötletgazdái létrehozzák a céget, melyet bizonyos méret elérése után eladnak. Ezen ötletgazdák jellemzően kisebbségi tulajdonosok a befektetőhöz képest.

**A GVH kimondta, hogy a kisebbségi részesedésekkel bíró kilépő ötletgazdákat, ráadásul hosszabb ideig korlátozhatják a versenyben, mivel a befektető elementáris érdeke, hogy a kilépők ne vigyék el és használják fel a startup kapcsán újdonságnak számító know-howt. Érdemes lesz figyelni a jövőben, hogy a startupok gondolatvilága hogyan fog érvényesülni nem startupnak minősülő vállalkozások kapcsán.**

# Adatvédelem: központban a KKV-k

2020. január 1. óta a KKV. Tv már nem írja elő, hogy a hatóságok első jogsértés alkalmával kötelesek figyelmeztetést alkalmazni bírság kiszabása helyett a KKV-val szemben. A NAIH gyakorlatában már korábban is jelentkezett némi disszonancia e tekintetben, viszont mára egyértelművé vált, hogy a NAIH első eljárás során is bírságozhat, illetve bírságozni fog.

A KKV szektorban ugyanakkor még nem jelentkezett érdemi eset, Európában viszont már jól látható a hatóságok iránya. Ezen irány tekintetében négy esetet mutatunk be röviden.

# A KKV ugyanolyan széles körben vizsgálható, mint a nagyvállalat

Az adatvédelmi kötelezettségek megsértése a KKV szektorban is változatos képet mutat, bár kisebb bevételük okán alacsonyabb bírság is valószínűsíthető.

## Hesseni hajózási KKV esete

- A hesseni adatvédelmi hatóság 5.000 EUR összegű bírságot szabott ki egy hajózási társaságra, mivel annak hiányzott egy adatfeldolgozási szerződése. Még egy KKV is gyakran 10-15 adatfeldolgozót vesz igénybe, így látható, hogy ekkora hiátus esetén a bírság is magas lehet.

**Figyeljünk, hogy a GDPR által megkövetelt dokumentáció hiánytalan legyen!**

# Érdekmérlegelés, újabb csavar?

A jogos érdek adatkezelési jogalapon végzett adatkezelést érdekmérlegelési teszt elvégzésével szükséges alátámasztunk. A teszt 3 részre hivatott választ adni:

- Jogszerű az adatkezelés?
- Az adatkezelés szükséges az elérni kívánt cél kapcsán?
- Az érintett jogai nem erősebbek az adatkezeléshez fűződő érdeknél?

Európai szinten elfogadott ténynek számított, hogy az első kritérium (jogszerűség) kapcsán az adatkezelés jogszerűségét le kellett tudni vezetni egy jogszabály alapján, illetve bizonyítani kellett, hogy a tervezett adatkezelést jogszabály nem tiltja. A holland adatvédelmi hatóság ezt az álláspontot mintegy felülírta a következő ügyben, és 525.000 EUR bírságot szabott ki.

# A nyereségszerzés nem alapozhatja meg önmagában a jogos érdeket (?)

Egy holland teniszszövetség tagjai regisztrációját követően automatikusan megküldte azok adatait a szövetség két legnagyobb szponzorának, hogy azok kedvezményes ajánlatokat küldhessenek az érintettek részére. A megjelölt jogalap a jogos érdek volt, az adatkezelés célja direkt marketing.

A hatóság kimondta, hogy a jogos érdek egyetlen alapja a nyereségszerzés volt, melyet egyetlen jogszabály sem nevesít, így bírságot szabott ki.

**A döntés nagy visszhangot váltott ki, mivel a jogos érdek kapcsán eddig nem volt szükséges, hogy az konkrét jogszabályi rendelkezésből eredjen.**

**Tanulság: a jogos érdek jogalap alkalmazása során mindig nagy gondossággal készítsünk érdekmérlegelési tesztet és megfelelően dokumentáljuk az eredményét.**

# Amikor nem halgatunk a hatóságra

Egy német közösségi háló szolgáltató KKV a GDPR alapján adatvédelmi tisztviselő kinevezésére lett volna köteles. Ezt a német szövetségi adatvédelmi hatóság is érzékelte, így több alkalommal is felszólította a céget ennek megtételére.

A vállalat nem működött együtt a hatósággal, érdemben a felszólításokra sem reagált, így 10.000 EUR összegű bírságot kapott.

Tanulság: **működünk együtt a hatósággal, teljesítsük kérését**, ebben az esetben a bírság részben vagy egészben elkerülhető, ellenkező esetben viszont komoly veszteséget realizálhatunk.

# Az együttműködés pozitív példája a biztonsági intézkedéseinken keresztül

Egy Baden-Württembergi közösségi médiaszolgáltató rendszerét hacker támadás érte, melynek keretében 300.000 felhasználó adatai kerültek illetéktelen kezekbe.

A KKV ezt észlelve azonnal jelezte az incidenst a tartományi adatvédelmi hatóságnak, mellyel közösen kezdte meg az incidens kezelését. Az eljárás során kiderült, hogy a hacker azért törhette fel könnyedén a fiókokat, mert a szolgáltató cég egyszerű szövegformátumban tárolta a jelszavakat és nem védett módon, például hash formátumban.

A céggel közösen végül sikerült az adatokat megszerezni, illetve a cég jelentős fejlesztéseket is véghez vitt a hatóság tanácsai alapján, így mindössze 20.000 EUR bírságot kapott, amely az incidens súlyához mérten kifejezetten alacsony összegnek számít.

**Tanulság: mindig gondoljunk az IT védelemre, különösen online működő vállalat esetén, illetve ha megtörténik a baj, az együttműködés és önkéntes bejelentés jelentős bírságcsökkentő tényező lehet.**



# Elszámoltathatóság, mint legfőbb kötelezettség

Látható, hogy igen gyakran az elszámoltathatóság elvének érvényesülése alapozhatja meg egy eljárás kimenetelét (azaz a dokumentáció megfelelősége és részletessége).

Erre tekintettel javasoljuk, hogy **alkalmazzanak (a GDPR által csak nagyon szűk körben kötelezővé tett) belső szabályzatokat az incidensek, illetve érintetti kérelmek kezelésére, mert ezeket a NAIH is pozitívumként értékeli eljárása során.**

**A szabályzatok kapcsán ugyanakkor legyünk óvatosak: bár a NAIH első reakciója az elégedettség, a második annak vizsgálata, hogy munkavállalóink, felelőseink ismerik-e szabályzataink tartalmát, illetve betartják-e azokat. Ha nem, az önmagában bírsághoz vezethet. Gondoskodjunk tehát kollégáink, munkavállalóink képzéséről!**